

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

ఆర్.సి. తివారీ

వర్రెస్

ఎం.పి. స్టేట్ కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు.

9, ఏప్రిల్ 1997

[కె. రామస్వామి మరియు డి.పి. వాఘ్వా, న్యాయమూర్తులు.]

కార్మిక చట్టం:

పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం, 1947/ఎం.పి. సహకార సంఘాల చట్టం, 1960:

సెక్షన్.10(1)/ సెక్షన్.55- దుష్ప్రవర్తన కారణంగా ఉద్యోగి తొలగించబడ్డాడు- సొసైటీస్ యాక్ట్ కింద రిఫరెన్స్ లో ఆర్డర్ ధృవీకరించబడింది- పారిశ్రామిక/వివాదాల చట్టం క్రింద ఒక సూచనపై, లేబర్ కోర్టు దేశీయ విచారణ చట్టవిరుద్ధం అని పేర్కొంది మరియు తొలగింపు ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టింది.-- హైకోర్టు దానిని రద్దు చేస్తుంది - అప్పీల్లో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ రికార్డు చేసిన తీర్పు రెస్ జుడికేటాగా పనిచేస్తుందని నిర్ణయించింది - వివాదాన్ని మళ్లీ నిర్ణయించే అధికారం కార్మిక కోర్టుకు లేదని మరియు రిఫరెన్స్ స్వయంగా చట్టవిరుద్ధమని నిర్ధారించడంలో హైకోర్టు సమర్థించబడింది.

సహకార కేంద్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్. మరియు ఇతరులు. మొదలైనవి వర్రెస్ అదనపు పారిశ్రామిక ట్రిబ్యూనల్, ఆంధ్ర ప్రదేశ్, హైదరాబాద్ మరియు ఇతరులు. మొదలైనవి., AIR (1970) SC 245, వర్తించదని తీర్పు నిర్ణయించారు.

సివిల్ అప్పీలు అధికార పరిధి:

ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ (C) నెం.9143/1997.

మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు వారి 8.7.96 తేదీ నాటి తీర్పు మరియు ఆదేశాల నుండి M.P.నెం.2077 /1992.

పిటిషనర్ తరపున శ్రీ ఎస్.బి. ఉపాధ్యాయ్ మరియు శ్రీ అశోక్ కుమార్ గుప్తా.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది:

ఆలస్యాన్ని క్షమించారు.

ఈ కేసులో ఉన్న ఏకైక ప్రశ్న ఏమిటంటే: పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం, 1947 (సంక్షిప్తంగా, "చట్టం") లోని సెక్షన్ 10 (1) కింద MP కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ యాక్ట్, 1960 (సంక్షిప్తంగా, సొసైటీస్ యాక్ట్) లోని నిబంధనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని రిఫరెన్స్ నిర్వహించబడుతుందా తప్పుగా ప్రవర్తించినందుకు పిటిషనర్‌ను సర్వీసు నుంచి తొలగించినట్లు అంగీకరించాలి. తరువాత, ఆయన సొసైటీల చట్టం కింద (సొసైటీల చట్టము కింద) ఒక రిఫరెన్స్ కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు, అది ధృవీకరించబడింది మరియు తుది నిర్ణయంగా మారింది. ఆ చట్టం కింద చేసిన సూచన మేరకు, కేసు నంబరు 48/85 లోని కార్మిక న్యాయస్థానం దేశీయ విచారణ చట్టవిరుద్ధంగా ఉందని తీర్పు చెప్పింది మరియు దాని ప్రకారం తొలగింపు ఆదేశాన్ని రద్దు చేసింది. రిట్ పిటిషన్ నెం. 2077/92 లో, జులై 8వ, 1996 తేదీ తీర్పు మేరకు, సొసైటీల చట్టం యొక్క సెక్షన్ 55 లోని నిబంధనల దృష్ట్యా, లేబర్ కోర్టుకు ఎటువంటి పరిధి లేదు, కాబట్టి, సూచన చెల్లదు.

తీర్పులో పిటిషనర్కు వ్యతిరేకంగా డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్, కో-ఆప్.సొసైటీలు ద్వారా కనుగొనబడినందున, ఇది రెస్ జుడికాటాగా పనిచేస్తుందని కూడా పేర్కొంది. హైకోర్టు తీసుకున్న అభిప్రాయం చట్టపరంగా సరైనదేనా అనేది ప్రశ్న. సొసైటీల చట్టంలోని సెక్షన్ 55 ఈ విధంగా నిర్దేశిస్తుంది:

“55. రిజిస్ట్రార్‌గారి సంస్థలలో ఉద్యోగ నిబంధనలు నిర్ణయించే అధికారం. - (1) రిజిస్ట్రార్, ఒక సొసైటీ లేదా సొసైటీల తరగతిలో ఉపాధి నిబంధనలు మరియు షరతులను నియంత్రించే నియమాలను ఎప్పటికప్పుడు రూపొందించవచ్చు మరియు అటువంటి ఉపాధి నిబంధనలు మరియు షరతులు వర్తించే సొసైటీ లేదా సొసైటీల తరగతి ఈ తరపున రిజిస్ట్రార్ జారీ చేసే ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా ఉండాలి..

(2) ఒక సంఘానికి మరియు దాని ఉద్యోగుల మధ్య, ఉద్యోగ షరతులు, పనిచేసే పరిస్థితులు మరియు సంఘం తీసుకున్న శిక్షణా చర్యలకు సంబంధించిన వివాదం సహా ఏదైనా వివాదం తలెత్తితే, రిజిస్ట్రార్ లేదా ఆయనచే నియమించబడిన అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్

కంటే తక్కువ స్థాయి కాని అధికారి ఆ వివాదాన్ని తీర్చవలసి ఉంటుంది మరియు ఆయన తీర్పు సంఘం మరియు దాని ఉద్యోగులపై కట్టుబడి ఉంటుంది.

సమాచారం పైన పేర్కొన్న రిజిస్ట్రార్ లేదా అధికారి వివాదాన్ని పరిశీలించకూడదు, తాను రద్దు చేయాలనుకుంటున్న ఆదేశ తేదీ నుండి మూడు రోజుల లోపు దానిని తనకు సమర్పించకపోతే.

ఇంకా, ముందు చెప్పబడిన షరతు ప్రకారం పరిమితి కాలాన్ని లెక్కించేటప్పుడు, ఆదేశ నకలు పొందడానికి పట్టే సమయాన్ని మినహాయించాలి.

ఆ పిటిషనర్ తరపున న్యాయవాది ఆ చట్టంలోని వివాదాల నిర్ణయానికి సంబంధించిన 64వ సెక్షన్ పై ఆధారపడాలని కోరుతున్నారు. సొసైటీ ఉద్యోగి యొక్క సర్వీసు నుండి తొలగించడం అనేది సొసైటీల చట్టం కింద నిర్ణయానికి పంపబడే వివాదాలలో ఒకటి కాదని, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ఇచ్చిన తీర్పు పరిధి లేనిదని వాదించారు. అతను ఈ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడ్డాడు, కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు. మొదలైనవి. వర్సెస్ అదనపు పారిశ్రామిక ట్రైబ్యునల్, ఆంధ్ర ప్రదేశ్, హైదరాబాద్ మరియు ఇతరులు. మొదలైనవి., AIR (1970) SC 245. ఆయన సొసైటీల చట్టం 93వ విభాగం పై కూడా ఆధారపడుతున్నారు, దీని ప్రకారం 1958 మధ్యప్రదేశ్ షాపులు మరియు స్థాపనల చట్టం, 1959 ఎం.పి. పారిశ్రామిక కార్మికులు (స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్) చట్టం మరియు 1960 ఎం.పి. పారిశ్రామిక సంబంధాల చట్టం ఈ చట్టం కింద నమోదు చేసుకున్న సొసైటీకి వర్తించవు అని పేర్కొంది. అవసరమైన పరిణామం ద్వారా, చట్టం వర్తించును మినహాయించలేదు, అందువల్ల, కార్మిక న్యాయస్థానం ఈ విషయాన్ని నిర్ణయించే అధికారాన్ని కలిగి ఉంది. ఆ వాదనలో మేము ఎటువంటి బలం చూడలేదు. సొసైటీల చట్టం యొక్క 55వ విభాగం రిజిస్ట్రార్ కు, సొసైటీ లేదా ఒక క్లాస్ సొసైటీలలోని ఉద్యోగులకు సంబంధించిన శిక్షణా సంబంధ విషయాలను, ఉద్యోగుల ఉపాధి షరతులు మరియు నిబంధనలను నిర్వహించే అధికారాన్ని ఇస్తుంది. ఉపాధి నిబంధనలు, పని పరిస్థితులు, సొసైటీ తీసుకున్న క్రమశిక్షణా చర్యలకు సంబంధించిన వివాదం లేదా సొసైటీ మరియు దాని ఉద్యోగుల మధ్య తలెత్తినప్పుడు, రిజిస్ట్రార్ లేదా అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ హోదాకు తక్కువ కాని అతనిచే నియమించబడిన ఏ అధికారి అయినా వివాదాన్ని నిర్ణయిస్తారు మరియు అతని నిర్ణయం సొసైటీ మరియు దాని ఉద్యోగులకు కట్టుబడి ఉంటుంది. అతని నిర్ణయం ఆ సొసైటీ మరియు దాని ఉద్యోగులపై కచ్చితంగా ఖాయమవుతుంది. 64 విభాగం కింద అధికారం విషయంలో, ఉపయోగించిన భాష చాలా విస్తృతంగా ఉంది, అనగా "ప్రస్తుతం అమలులో"

ఉన్న ఏ ఇతర చట్టంలోనైనా ఉల్లంఘించాడిన దానితో సంబంధం లేకుండా, రాజ్యాంగం, నిర్వహణ లేదా సొసైటీ యొక్క వ్యాపారం లేదా సొసైటీ యొక్క లిక్విడేషన్ కు సంబంధించిన ఏదైనా వివాదాన్ని వివాదం యొక్క ఏదైనా పక్షం రిజిస్ట్రీకి పంపాలి." అందువల్ల, ఈ న్యాయస్థానం పదే పదే నిర్ధారించినట్లు, సంస్థ యొక్క నిర్వహణ లేదా వ్యాపారానికి సంబంధించిన వివాదం చాలా విస్తృతమైనది. దీని ఫలితంగా, ఈ చట్టం కింద ప్రత్యేక విధానం నిర్దేశించబడింది. సొసైటీల చట్టం, సెక్షన్ 10 కింద చేసే ఆశ్రయం తప్పనిసరిగా మినహాయించబడింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చట్టం కింద వచ్చే ఈ న్యాయస్థానం తీర్పు వాస్తవాలకు వర్తించదు. ఎందుకంటే ఆ చట్టం కింద, సొసైటీ ఉద్యోగుల రద్దును గురించి వివాదం లేదు, ఆ చట్టంలోనే దానిని సవరించారు.

అంగీకరించబడిన విధంగా, పిటిషన్ యొక్క తప్పును నిర్ధారించే ఒక తీర్పు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ద్వారా రికార్డు చేయబడింది. అది రెస్ జుడికేటాను ఏర్పరుస్తుంది సందేహం లేకుండా, సెక్షన్ 11 సి.పి.సి నిబంధనలు పూర్తిగా వర్తించవు ఎందుకంటే ఇది న్యాయస్థానం కాదు, కానీ సొసైటీల చట్టం కింద ఏర్పాటు చేసిన ట్రిబ్యునల్ కు ప్రత్యేక దికార్ పరిధి ఇవ్వబడింది. కాబట్టి, ఆ చట్టం కింద నిర్దేశించిన విధానానికి, అదే విధంగా ఆ నిబంధనల ఆధారంగా రూపొందించిన సూత్రం పూర్తిగా వర్తిస్తుంది. ఇది రెస్ జుడికేటాగా పనిచేస్తుంది. అందువల్ల, లేబర్ కోర్టుకు వివాదాన్ని మళ్లీ నిర్ణయించే అధికారం లేదని మరియు రిఫరెన్స్ స్వయంగా చట్టవిరుద్ధమని నిర్ధారించడంలో హైకోర్టు సమర్థించబడిందని మేము కనుగొన్నాము.

అందుకు అనుగుణంగా ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ తోసిపుచ్చబడినది.

పిటిషన్ తోసిపుచ్చబడినది.